

Arbetsmarknadsdepartementet

Vår referens/dnr:

2025-247

Er referens/dnr:

A2025/00949

2026-01-22

Remissvar

Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Svenskt Näringsliv har givits möjlighet att lämna remissvar avseende betänkandet Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SOU 2025:74).

Svenskt Näringsliv representerar 60 000 små, medelstora och stora företag med över 2 miljoner medarbetare. Företagen är beroende av en väl fungerande arbetsmarknad och en effektiv kompetensförsörjning för att kunna växa och bidra till välbefinnande i Sverige. Svenskt Näringsliv företräder tillsammans med sina 48 medlemsorganisationer näringslivet.

För många företag är medarbetare med rätt kompetens den viktigaste konkurrensfaktorn. I många branscher är dock bristen på kompetens stor, trots en svagare konjunktur. Svenska företag har identifierat kompetensbristen som det största hindret för tillväxt. Kompetensbristen finns i hela landet, i alla branscher och oavsett vilken utbildningsbakgrund som efterfrågas. Så många som 7 av 10 företag tycker det är svårt att rekrytera. Nästan vart fjärde rekryteringsförsök misslyckas.

En effektiv arbetsmarknadspolitik är därför viktig för att bättre tillgodose näringslivets kompetensbehov och för att fler människor ska komma i arbete.

Svenskt Näringsliv är av uppfattningen att en nationellt sammanhållen arbetsmarknadspolitik ger bäst förutsättningar för effektivitet och likvärdighet. Likaså behöver roll- och ansvarsfördelning mellan de arbetsmarknadspolitiska aktörerna förtydligas i syfte att stärka effektiviteten.

Svenskt Näringsliv välkomnar mot den bakgrunden utredningens övergripande ambition att modernisera och effektivisera den arbetsmarknadspolitiska verksamheten genom en ny, sammanhållen lagstiftning och ett förbättrat informationsutbyte.

Förbättrade förutsättningar för informationsbyte mellan arbetsmarknadspolitiska aktörer är av särskild vikt mot bakgrund av att arbetsmarknadspolitiken utförs av flera olika aktörer. Stärkt informationsutbyte mellan de arbetsmarknadspolitiska aktörerna bör leda till ökad effektivitet

i arbetsmarknadspolitiken. Det är också relevant avseende behovet att försvåra kringgående av regelverk och arbetslivskriminalitet.

Ställningstaganden

Svenskt Näringslivs bedömning är att flera av utredningens förslag som rör stärkt informationsdelning mellan olika arbetsmarknadspolitiska aktörer stärker förutsättningarna för en mer effektiv arbetsmarknadspolitik.

Mot den bakgrunden tillstyrker Svenskt Näringsliv utredningens förslag om;

- Att UHR ska lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen om en arbetssökandes gymnasiala meriter.
- Att Folkhögskolor ska vara skyldiga att lämna uppgifter som rör arbetssökandes studier till Arbetsförmedlingen.
- Att kreditinstitut ska lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen som rör en arbetsgivares förhållande till institutet, om uppgifterna behövs för att kontrollera att förutsättningarna för en anställning med ekonomiskt stöd har varit uppfyllda.
- Att försäkringsgivare ska lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen i syfte att kontrollera om den enskilde kommer att omfattas av försäkring.
- Att Arbetsförmedlingen utan hinder av sekretess ska få lämna uppgifter till Samhall.
- Att Kammarkollegiet ska få lämna ytterligare uppgifter till deras leverantörer utan hinder av sekretess.
- Att Arbetsförmedlingens skyldighet att lämna uppgifter till socialnämnder utökas.
- Att Arbetsförmedlingen ska kunna genomföra kontrollbesök hos arbetsgivare i syfte att kontrollera om förutsättningarna för ekonomiskt stöd är uppfyllda.

Särskilt om utredningens förslag att Arbetsförmedlingen ska få genomföra kontrollbesök hos arbetsgivare

Svenskt Näringsliv konstaterar att förslaget ger Arbetsförmedlingen långtgående möjligheter att på plats ta del av handlingar och uppgifter som kan vara av känsliga exempelvis ur ett affärsmässigt perspektiv.

Svenskt Näringsliv vill bland annat därför poängtera att inga andra aktörer än arbetsgivaren (eller dennes representant), den person stödet avser och Arbetsförmedlingen ska medverka vid kontrollen.

Svenskt Näringsliv vill även poängtera vikten av att Arbetsförmedlingen informerar arbetsgivaren om myndighetens rätt att genomföra kontrollbesök på den aktuella arbetsplatsen före det att en anställning med ekonomiskt stöd ingås.

Likaså anser Svenskt Näringsliv att beslutet om att genomföra ett oannonserat kontrollbesök hos en arbetsgivare behöver baseras på ett gediget kunskapsunderlag som motiverar att myndigheten genomför ett kontrollbesök.

Svenskt Näringsliv anser även att det behöver förtydligas ytterligare i författningstexten vilka dokument och handlingar som Arbetsförmedlingen ska få del av i samband med kontrollbesök. Det anges i kap 5.9.9. att "t ex. personalliggare, scheman, tidrapporter, lönespecifikationer, hyreskontrakt och redovisning." ska tillhandahållas.

Men, utredningen föreslår att det lagtexten (Förslag till lag om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, 6 kap, 4§) ska lyda "Vid kontrollbesök får Arbetsförmedlingen ta del av personalliggare och andra handlingar som har betydelse för bedömningen...".

Att, i lagtexten, avstå från att explicit ange vilka handlingar som myndigheten ska kunna ta del av vid ett kontrollbesök öppnar för en för extensiv tolkning i detta avseende. Därtill kan vi konstatera att krav på personalliggare endast förekommer i ett fåtal branscher.

En tillkommande praktisk problematik i sammanhanget är att det i många fall bara är ägaren som har tillgång till de relevanta handlingarna. Om det oannonserade kontrollbesöket genomförs då ägaren inte är närvarande på arbetsplatsen kommer inte myndigheten att kunna ta del av handlingarna.

Vidare framstår det som otydligt vad som över huvud taget händer om arbetsgivaren (eller en behörig representant för arbetsgivaren) inte är på plats när Arbetsförmedlingen ankommer till arbetsplatsen i syfte att utföra ett oannonserat kontrollbesök.

Övriga synpunkter

Svenskt Näringsliv avstår att lämna synpunkter på utredningens förslag avseende dataskyddsreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Svenskt Näringsliv avstår att lämna synpunkter på utredningens förslag avseende en mer sammanhållen och ändamålsenlig reglering av arbetsmarknadspolitiken.

Mia Bernhardsen

Patrik Karlsson